

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 407/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Bernardom Medárom, Dubová 4, Humenné, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 773/2002 (predtým vedenom pod sp. zn. 11 C 8/1998) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 773/2002, ktoré bolo predtým vedené pod sp. zn. 11 C 8/1998 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde sa pod sp. zn. 11 C 773/2002 (predtým pod sp. zn. 11 C 8/1998) vedie konanie týkajúce sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľnosti, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako právny nástupca pôvodného žalobcu.

3. Po opise skutkového stavu sťažovateľ uviedol, že *„zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že okresný súd napriek tomu, že od podania návrhu uplynula doba viac ako 17 rokov, vo veci ani raz nerozhodol. Stalo sa tak až vydaním rozsudku Okresného súdu v Humennom sp. zn. 11 C 773/2002-904 zo dňa 09. júla 2018, ktorým žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel a keďže nikto voči nemu nepodal odvolanie čo do výroku o zrušení a vyporiadanie žalovaných nehnuteľnosti preto tento rozsudok Okresného súdu v Humennom sp. zn. 11 C 773/2002-904 zo dňa 09. júla 2018 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť mimo výroku V. dňa 07.09.2018...“*

V tejto veci okresný súd riadne nekonal viac ako 20 rokov došlo k zmareniu možnosti poskytnúť sťažovateľovi efektívnu a účinnú ochranu tým právam účastníka konania (sťažovateľa), ktorých ochrany sa domáha. Nakoľko doba tohto konania dosahujúca viac ako 20 rokov (pričom v tejto veci nebolo rozhodnuté ani v prvom stupni) zasahuje samotnú podstatu a účel práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože poskytnutie reálnej súdnej ochrany účastníkovi konania nevyhnutne predpokladá jej poskytnutie v rozumnom čase zodpovedajúcom povahe práv, ktoré sú predmetom konania a reálnym okolnostiam prejednávanej veci.“

4. Sťažovateľ odôvodnil porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že *«z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopreniu („denegatio iustiae“), je teda povinný zabezpečiť výkon spravodlivosti aspoň v rozsahu zabezpečenia ústavných práv.*

Nezabezpečenie práva na spravodlivý proces v konečnom dôsledku znamená nielen porušenie ústavy, ale aj porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Postup prvostupňového súdu v tejto veci sa podľa skutočností, ktoré sa udiali sa javí ako diskriminačný, chýba ekvivalencia a efektívnosť procesného postavenia, ktoré sú typické pre komunitárne právo Európskej únie. Nakoľko Slovenská republika je plnoprávnym členom Európskej únie, mali by byť tieto základné zásady aj v našich procesných postupoch rešpektované a dodržiavané. Čo sa však v tomto prípade nestalo.».

5. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ sa tiež domáha, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 35 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Ústavný súd konštatuje, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí (strana 18 sťažnosti, pozn.). Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta porušenie aj ďalších základných práv, avšak vzhľadom na petit sťažnosti ústavný súd preskúmal iba možné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

II.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prieťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06, I. ÚS 559/2014), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 637/2013).

15. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ako príloha k sťažnosti bol predložený aj originál rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 773/2002-904 z 9. júla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým bolo rozhodnuté o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam ich reálnym rozdelením. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 7. septembra 2018 (mimo výroku týkajúceho sa náhrady trov konania, pozn.).

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. Ústavný súd považuje za preukázané, že v čase podania sťažnosti už bolo napadnuté konanie právoplatne skončené vo veci samej (pozri bod 16), rovnako tak bolo zo strany okresného súdu rozhodnuté aj o trovách konania, teda k prietahom zo strany okresného súdu v predmetnej veci už zjavne dochádzať nemôže. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd vykonal všetky relevantné úkony týkajúce sa namietanej veci, ktoré smerovali k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 14, pozn.).

II.B K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

20. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

21. Ústavný súd preskúmal aj na tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy (práva na spravodlivé súdne konanie), hoci toto právo sťažovateľ (kvalifikovane zastúpený advokátom) okrem všeobecných konštatovaní (pozri bod 4) v sťažnosti riadne neodôvodnil.

22. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy alebo dohovoru, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

23. Keďže sťažnosť neobsahuje kvalifikované odôvodnenie týkajúce sa možného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

24. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018